

Sygn. akt II Ka 47/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Waldemar Cytrowski

Sędziowie: SO Agata Wilczewska

SO Robert Rafał Kwieciński – spr.

Protokolant: st. sekr. sąd. Irena Bąk

przy udziale J. G. Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2014 roku

sprawy **H. S.**

oskarżonego z art. 178a§1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Koninie

z dnia 14 stycznia 2014 roku sygn. akt II K 1994/13

1. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art. 49§2 k.k. orzeka wobec oskarżonego środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 50 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.
2. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części.
3. Zwalnia oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

R. R. K. W. C. A. W.

Sygn. akt: II Ka 47/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w Koninie, sygn. akt II K 1994/13 uznał oskarżonego H. S. za winnego tego, że w dniu 11 listopada 2013 r. o godz. 11.10 w S., gm. K., znajdując się na drodze publicznej kierował samochodem osobowym m-ki P. o nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości 0,91 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu tj. przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę grzywny w ilości 130 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł. Na podstawie art. 42 § 2 k.k., art. 43 § 1 k.k. i art. 63 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat z zaliczeniem okresu zatrzymania prawa jazdy od dnia 11.11.2013 r., a nadto zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w tym kwotę 130 zł tytułem opłaty.

Apelację od powyższego wyroku wniósł prokurator i na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k., art. 434 § 1 k.p.k., art. 444 k.p.k. oraz 447 § 2 k.p.k. zaskarżył go w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym na niekorzyść oskarżonego H. S.. Powołując się na przepis art. 438 pkt. 2 k.p.k. wyrokowi zarzucił obrazę przepisów postępowania art. 343 § 1 i 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. mającą wpływ na treść orzeczenia i polegającą na uwzględnieniu wniosku prokuratora złożonego na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. i wymierzeniu oskarżonemu kary z pominięciem orzeczenia wobec oskarżonego świadczenia pieniężnego w kwocie 50 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej, podczas gdy prokurator kierując akt oskarżenia wraz z wnioskiem o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy uzgodnił z H. S. środek karny w postaci w/w świadczenia pieniężnego. W oparciu o ten zarzut, na podstawie art. 434 § 1 k.p.k. i art. 437 § 1 k.p.k. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje

Apelacja oskarżyciela okazała się zasadna i w rezultacie jej wniesienie skutkowało zmianą zaskarżonego orzeczenia.

Sąd I instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie w trybie art. 335 § 1 k.p.k. w zw. z art. 343 k.p.k. i ujawnił zgromadzony materiał dowodowy. Następnie poddał go trafnej analizie, wyprowadził słuszne wnioski zarówno co do winy oskarżonego w zakresie przypisanego mu przestępstwa, jak i subsumcji prawnej jego zachowania pod wskazany przepis prawny. Sąd Okręgowy za zasadny uznał jednak zarzut prokuratora odnośnie naruszenia przez Sąd Rejonowy prawa procesowego tj. art. 343 § 1 i 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., które to uchybienie polegało na zaniechaniu wydania orzeczenia co do świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej w takiej postaci jak to wynikało z treści wniosku prokuratora i jakie wcześniej zostało zaakceptowane przez oskarżonego.

Zgodnie z art. 335 § 1 k.p.k. prokurator może dołączyć do aktu oskarżenia wnioski o wydanie wyroku i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych w kodeksie karnym za przypisany mu występki, bez przeprowadzania rozprawy, jeżeli okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte. Z treści wniosku złożonego w trybie wyżej przywołanego przepisu wynika, że prokurator wniósł o wydanie wyroku skazującego wobec H. S. za zarzucone mu przestępstwo wypełniające dyspozycję art. 178a § 1 k.k. bez przeprowadzania rozprawy i orzeczenie obok wymierzonej kary pozbawienia wolności m. in. świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 50 zł. Pomimo iż Sąd uwzględnił wniosek prokuratora nie modyfikując go za zgodą stron w żadnym zakresie, wbrew ich uprzednim uzgodnieniom zawartym we wniosku złożonym w trybie art. 335 § 1 k.p.k., nie zawarł w wyroku orzeczenia w zakresie określenia środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego.

W orzecznictwie i doktrynie ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym sąd orzekający w trybie art. 335 § 1 k.p.k. i art. 343 k.p.k. jest związany wnioskiem umieszczonym przez prokuratora w akcie oskarżenia w tym znaczeniu, że potrzeba dokonania jakichkolwiek zmian, niezależnie od tego czy na korzyść czy na niekorzyść oskarżonego, wymaga modyfikacji wniosku z udziałem strony bądź skierowania sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych. Wydanie więc w przedmiotowej sprawie orzeczenia o innej treści niż wynika to z wniosku opartego na art. 335 § 1 k.p.k. stanowi więc o złamaniu swoistego porozumienia pomiędzy prokuratorem a oskarżonym, określającego warunki skazania bez przeprowadzania rozprawy, a tym samym stanowi o naruszeniu przez Sąd orzekający przepisów prawa procesowego.

Co prawda Sąd Rejonowy zauważył fakt „przeoczenia” orzeczenia o środku karnym dając temu wyraz w uzasadnieniu wyroku, lecz nie mógł on zostać naprawiony poprzez skorzystanie z instytucji sprostowania orzeczenia, gdyż istnieje bezspornie pewien zakres rozstrzygnięć, których sprostowanie jest niedopuszczalne, są nimi wymiary kary i wskazanie rodzaju kar, a także środków karnych oraz przepisy kwalifikacji prawnej stanowiące podstawę skazania, w tym wypadku doszłoby bowiem nie tyle do sprostowania omyłki, co do zmiany merytorycznej treści orzeczenia, co dopuszczalne jest wyłącznie w innym trybie – art. 437 k.p.k. (wyr. SN z 28.06.2012 r., III KK 416/11, LEX 1212892).

Niezasadny okazał się jednak wniosek prokuratora o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. W tym miejscu należy przywołać uchwałę SN z 25 września 2013 r. przesądzającą o tym, że kontrolę instancyjną wyroku w trybie określonym w art. 343 k.p.k. poza modyfikacją wynikającą z art. 434 § 3 k.p.k. przeprowadza się na zasadach ogólnych (I KZP 5/13, LEX 1371922). W uzasadnieniu przywołanej uchwały Sąd wskazuje, iż tryb określony w art. 343 k.p.k., w zgodzie z jego wykładnią językową, jest trybem postępowania przed sądem pierwszej instancji, chociaż owo porozumienie materializuje się nie z chwilą wydania orzeczenia przez sąd meriti, ale z chwilą jego uprawomocnienia się. Ustawodawca nie wyłączył prawa do zaskarżenia wyroku wydanego w trybie określonym w art. 343 k.p.k. Strona, która to czyni sprzeniewierza się jednak uprzedniemu porozumieniu i od niego odstępuje. Tym samym porozumienie przestaje kogokolwiek wiązać. Nie wiąże ono zatem już ani stron, ani sądu odwoławczego, a tym bardziej sądu któremu ewentualnie sprawa zostanie przekazana do ponownego rozpoznania. Co prawda w przedmiotowej sprawie apelacja prokuratora podyktowana jest nie chęcią zmiany treści wcześniej uzgodnionej kar czy też środka karnego, to jednakże skutek jej wniesienia jest analogiczny tzn. na tym etapie postępowania Sąd nie jest związany treścią porozumienia prokuratora i oskarżonego.

Kierując się więc potrzebą kształtowania świadomości prawnej oskarżonego, będącą wyrazem tego, że popełnił on czyn zabroniony, wobec czego powinien chociaż symbolicznie naprawić wyrządzoną tym czynem szkodę, Sąd Okręgowy – na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. – zmienił zaskarżony i na podstawie art. 49 § 2 k.k. orzekł od H. S. świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy postpenitencjarnej w wysokości 50 zł. Dodatkowo wskazać należy, że rodzaj orzeczonego środka karnego i jego wymiar odpowiada wcześniejszemu porozumieniu stron. Pomimo bowiem iż treść uzgodnienia dotyczącego kary środka karnego przestała wiązać Sąd, fakt jego zawarcia nie pozostaje bez znaczenia dla kontroli odwoławczej. Strony kształtowały jego treść w przekonaniu bowiem, że wyrok wydany w sprawie będzie uwzględniał ich uzgodnione propozycje. Pozostaje więc pewną wytyczną w szczególności w sytuacji gdy Sąd I instancji – jak w niniejszej sprawie – omyłkowo nie umieścił uzgodnionego orzeczenia w treści wyroku.

Ponieważ oskarżony nie przyczynił się do zaistnienia pomyłki Sądu Rejonowego, Sąd Okręgowy stosując regułę słuszności, na podstawie art. 634 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwolnił go w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

A. W. W. C.R. R. K.